

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

غامل ، متن قوانین - تصویب نامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس سنا
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخشنامه ها - آگهی های رسمی و قانونی سؤالات

سال ششم - شماره ۱۵۵۲

صفحه ۱

۳شنبه ۳۰ خرداد ماه ۱۳۲۹

روزنامه یومیه
مدیر: سید محمد شامی

دوره شانزدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۴۶

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۴۶

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنجشنبه بیست و پنجم خرداد ماه ۱۳۲۹
فهرست مطالب:

- ۱ - تصویب صورت مجلس.
 - ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: شوشتری - زنکنه - اللهیار صالح.
 - ۳ - مذاکره راجع باوقات جلسه در ماه رمضان.
 - ۴ - فرائت و تصویب گزارش کمیسیون مختلط راجع به حل اختلاف مجلسین.
 - ۵ - سؤال آقای دکتر شایگان از آقای نخست وزیر و جواب آن.
 - ۶ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه.
- مجلس ساعت نهم و پنج دقیقه صبح بر ریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت می شود.

(شرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه آقایان: حسین فرهودی، محمد علی منصف - جواد گنجی - ابوالقاسم امینی - سر تیب زاده امیر نصرت اسکندری - احمد حمیدیه - عماد تربتی - محسن طاهری - حسن نبوی - طباطبائی.

غائبین بی اجازه آقایان: دکتر مصباح زاده - شکرالله صفوی - ابوالفتح قهرمان - دکتر طباطبائی - حسن اکبر - عبدالوهاب اقبال - دکتر مجتهدی - دکتر سید امامی - معذل - حاجقی کوراغلی - پیراسته - جواد مسعودی.

دیر آمده با اجازه آقایان: محمد علی مسعودی یک ساعت.

دیر آمدگان بی اجازه آقایان: حسین خاکباز ۳۰ دقیقه - ابریشمکار ۳۰ دقیقه - سنندجی ۳۰ دقیقه - تولیت دوساعت بهزادی ۳۰ دقیقه - سلطانی ۳۰ دقیقه - صدر میرحسینی ۳۰ دقیقه.

رئیس - آقای اسلامی نسبت بصورت مجلس نظری دارید؟ بفرمائید.

اسلامی - عرض کنم که آقایان تند نویسیها در کار تند نویسی زیاد زحمت میکشند ولی غالباً بعضی کلمات و عبارات بقدری برعکس نوشته میشود که اصلاً مفهوم آن چیزی که ناطق گفته از دست میدهد مثلاً تبدیل میشود به (ن) یا (تا) تبدیل میشود

به (یا) اینها را آقایان باید توجه داشته باشند، یک موضوع دیگر اینست، جناب آقای نخست وزیر، در پرونده ای از دانشجویان را بوسیله پلیس مجروح کرده اند و در بیمارستانها میباشند اینهم عکس آنها است (اشاره بروزنامه بسوی آئینه) بنده چون بیشتر فرصت ندارم عرض کنم، فقط عرض میکنم که آقا توجه بفرمائید بیش از این این موضوع ادامه پیدا نکند و این مسئله خاتمه داده شود، این عکس را هم بدهید خدمت آقای نخست وزیر

رئیس - آقای شوشتری نسبت بصورت مجلس نظری دارید؟ بفرمائید

شوشتری - عرض کنم که متأسفانه باز تذکری که در آن جلسه داده ام راجع بصورت مجلسها حالاً باید عرض کنم يك اغلاطی مشاهده میشود مثلاً صلحا را با های هوز نوشته اند، نطقها غلط چاپ میشود يك دستوری بفرمائید که این عیب رفع بشود این صورت مجلس سی غلط دارد

رئیس - این صورت مجلس دو سه تا اشتباه فاحش هم داشته تذکره دادم با آقای منوری که اصلاح کنند این صورت مجلس قطعی نیست بعد که چاپ می شود اصلاح خواهد شد. آقای نورالدین امامی بفرمائید امامی - بنده عرض راجع بساهاست مجلس است که هر روز ۹ اعلام میشود باز هم ملاحظه میفرمائید که يك ربع به ۱۰ مانده تشکیل میشود اولاً آقا عصبانی شدید ماهمه علاقه داریم با آقا (رئیس - متشکرم) در آن عصبانیت فرمودید که من آئین نامه را صد درصد اجرا میکنم، یکی از مواد آئین نامه مجلس اوقات تشکیل مجلس است خواهش میکنم در این قسمت توجه بفرمائید

رئیس - يك مسأله بود که موجب تأخیر تشکیل جلسه شد که یکی از آنها هم راجع بکار آقایان دانش جویان متحصن بود

(ناظر زاده کرمانی - تکلیف ماهره مضان را هم معلوم بفرمائید) البته اینهم امروز معین میشود آقای رضوی بفرمائید

رضوی - بر پرونده مرض کردم که فدا کسیون ایران کاندیدان دارد آقای امیری فراگزلو کاندید نبود در صورت مجلس کاملاً خلاف نوشته شده است نوشته است آقای امیری کاندیدند خواهش میکنم رای معفی بگیریید - نمایان این از کجا آمده است

رئیس - صحیح است اصلاح میشود آقای آشتیانی زاده بفرمائید

آشتیانی زاده - در پروز ضمن اعتراض بصورت جلسه يك اظهاراتی بنده کردم راجع بگرو و اعتصاب دانشجویان پزشکی گفتم وقتی که کار وزارت را با و عده میدهند این قسمت برعکس نوشته شده

رئیس - اصلاح میشود دیگر نظری نسبت به صورت مجلس نیست؟ (گفته شد - خیر) صورت جلسه پیش تصویب شد چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند

آقای شوشتری بفرمائید

۲- بیانات قبل از دستور آقایان شوشتری زنگنه - اللهیار صالح

شوشتری - بسم الله الرحمن الرحیم بنده امروز حامل پیغامی هستم از مسافرتی که کرده بودم چند روز بعوضه انتخابیه خودم و بعد بر حسب تقدی که از من کرده اهالی بعضی از شهرهای مازندران و پهلوی ورشد با تجارتم آقایان با من مذاکرانی فرمودند و از من خواستند که بسم نمایندگان محترم برسانم و جلب توجه دولت و نمایندگان محترم را راجع بعوانج مشروع صد در صد حقیقی آنها بنمایم و آن اینست - نمایانم از آن طرف شروع کنم یا از این طرف - فرق نمیکند همه جا مملکت است جناب آقای نخست وزیر استدعا دارم توجه بفرمائید با این که بنده جزو مخالفین دولت بودم ولی حامل این پیغام هستم نسبت بمرخواستی که اهالی بندر جز و گرگان راجع بمبارزه با مالاریا کرده بودند اقدامی که شده است صد در صد نتیجه خوب داده است و

امسال بحد الله آن خطه و آن سامان بکلی حتی مگس هم پیدا نمیشود و آقا بنده خود دیدم استدعا کردند اهالی مازندران و اهالی گیلان که این عمل خیر در تمام آنجا عمل شود و این استثنائی که راجع بشهرهای کوچک کرده اند گرچه در پروز راجع بشهر گرگان این اجازه را دادند راجع بیابل و آمل - ساری - همه جا در شهرها این عمل خیر انجام شود (دکتر راجی - سه ساله میشود مالاریا را در ایران از بین برد) (صفائی - ولی اگر بخوانند) این یکی يك موضوع دیگر - جناب آقای نخست وزیر و آقایان نمایندگان محترم چند سال است بحر خزر عوارض جوی و جهات علمی آن را من واقعاً نمی دانم - چیزی را هم که وارد نیست - تحصیلش را نکرده اند آن وارد میشود و بحث نمیکند همه ساله يك اراضی از آب بیرون میآید و جلو میرود این اراضی که از آب خارج میشود آنچه را که در دوره پنجم بظاهر دارم تصور میکنم جناب آقای دکتر مصدق

هم خاطرشان باشد این موضوع طرح شد و قانون شد که اراضی در اسلام در شرع هم مبنطور است حریم ملک هر کس متعلق باو میشود ولی درست بخاطر ندارم قبل از اینکه بیام اینجا از آقا استدعا کرده بودم که این ماده را رجوع کنید چون یادم رفته است که چه حد نصایب برای این اراضی معین کرده اند که چقدر مال مردم باشد و چقدر مال دولت که آنرا عمران بدهند - آبادی بدهند تصرف کنند و بدست مردم بدهند - امروز يك وضعیت عجیبی پیدا شده است در بعضی از قسمتهای ساحل بحر خزر دو کیلومتر - سه کیلومتر جلو رفته بعضی قسمتها کمتر و بعضی از این اراضی بطور باطلاتی باقیمانده بعضی از اشخاص بیچاره هزار متر دو هزار متر رفته اند زحمت کشیده اند از فراری که در بندر پهلوی بن اظهار کردند (با اجازه جناب آقای رفیع و اطلاع ایشان عرض میکنم) بعضی از این مردم رفته اند تومانی يك قران - سی شاهی پول فرض کرده اند در سال برای يك تومان ۱۲ قران باید تنزیل بدهند همین مسلمانها من نمایانم که این چطور چیزی است میگویم مؤمن هستیم تمام احکام را میگذاریم زیر پا آنوقت هم میگویم مسلمانیم - مگر مسلمانی

باین حرفها است - من نمایانم مسلمانی بچه جور چیزی است - من نمایانم من که مقلد بجائی نمیرسد این بیچاره ها دو هزار - سه هزار متر چه بندر جز - چه مازندران - چه بندر پهلوی اراضی را گرفته اند استدعا دارم دولت توجه بکنند هر قدر این ها زحمت بکشند - خرج کنند با دادن تنزیل در سال برای يك تومان ۱۲ قران چطور این بیچاره ها میتوانند موفق بعمران بشوند فکری کنید که با سهولت وسایل کار برای آن ها فراهم بشود بنده هیچوقت در پشت این تریبون کلمه رانخواهم گفت احل الله البیع و حرم الربا من نمایانم - دولت باید فکر کند با سهولت که این مردم دستشان باز شود وقتی که دستشان باز شد جناب آقای منصور - نمایانم که منم خدایا شاهد میگیرم این پیغام مردم آنجا است که اگر ما سیر باشیم اگر مسافر گشته باشیم اگر تأمین جانی داشته باشیم - تأمین مالی داشته باشیم قوت لامبوت داشته باشیم هیچ قوه ای هیچ تحریراتی ما را با شتر آبی و تجاوز بمال مردم نخواهد برد ما معتقدیم باین معنی اما چه کنیم فقرو گرسنگی و بیچارگی و در ماندگی و بدبختی و یریشانی گاهی انسان را منحرف میکند انسان که معصوم نیست - پس چه باید کرد؟ این سهل است و منتع عوض این بولهای عجیب و غریبی که خسر ج میشود درست من در بندر پهلوی مطالعه کردم در بندر جز و شهر گرگان و دشت گرگان مطالعات زیادی کردم شاید بیش از ۲۶ - ۲۵ میلیون تومان اگر برای تمام این ساحل خرج اساسی بشود با این پول نه این جور که تنزیل را اول بگیرند مثل آن سرباز متقانی يك چیزی میگفتند سابقاً که اول تنزیلش را بر میداشت آنطور که این را بر مردم بیاک اصول صحیحی بدهند که مردم بیایند این زمین ها را آباد کنند -

آخر زمین آباد کردن زحمت دارد وسایل کار لازم دارد جناب آقای امامی من استدعا دارم - چون میخواهم جناب آقای نصحت وزیر مرا توجه بفرمائید من در تقسیم اراضی خوزستان و فروش خالصجات مطالبی دارم و مخالفت شدید خواهم کرد چرا؟ برای این که من فکر میکنم آنچه را که خودم عمل کردم ممکن نیست که یک نفر و یا يك شرکت با يك سرمایه - اگر يك دست دیگر در کار است آنرا من نمایانم - نمیتواند یکدفعه ۶ میلیون هکتار ۶۰ هکتار ۶۰ هزار هکتار ۶۰ هزار هکتار با ۶۰ هزار هکتار را در دو سال آباد کنند - ما غرضمان آبادی مملکت است نه گرفتن از دست دولت گذاشتن در جیب محترک والا منظور دیگری مانداریم - از این جهت در بندر جز ما حساب کردیم اگر يك نفر آیدمی «جناب آقای اردلان گوش کنید» یک نفر آدم يك هکتار که ده هزار متر است زمین بدست او بدهند وسایل کار او فراهم کنند سالی ۵ هزار متر آنرا ببرند زیر زرع زیر لویا زیر توت فرنگی خدا شاهد است از همان زمین متری يك تومان برداشت میکند از یکمتر زمین در ربال فردا فایده بخودش وزن و بچه اش میرسد میروند در رفاه و آسایش زندگی میکنند این يك جمله - جمله دیگر در گرگان الصلحه در دشت يك وضعیت امنیت خاصه ای ایجاد شده است که هیچ تحریراتی در دشت نیست اینجا اجازه دارم از آقای آخوند از آقای جرجانی رفیق عزیزم که این حرف را بر زمین در دشت وضعیت امنیت ترا که ما يك صورت عجیبی بر سرش برق هم بپلم هم عمل دارند میروند جلو ولی باید رفع معظور از شان کرد یعنی مقتضی را باید موجود کرد مانع را معذور - چه باید کرد - باید اختلافات را از بین آنها برداشت باید ثبت اسناد بیاک کمیسیون هائلی قیومی مشخصی برود آنجا رفع اختلاف بکنند که این معظور هم رفع بشود که هر کسی بداند توی زمین خودش - توی خانه خودش چکار میکند - ملت خودش را درست کند آلونک خودش را درست کند این يك موضوع - موضوع دیگر جناب آقای نخست وزیر آقایان نمایانم محترم من خودم با آن دوایر غله با آن تأسیسات هریض طویل غله نمی خواهم نمایش بدم که سال است با دولت با مرحوم وزیر زمان سابق راجع ببله چه جور افکاری داشتیم و چه جور تشنجانی را در چه جور مواقع جلو گرفتیم شاهد جناب آقای حاج آقا رضا رفیع سلمه الله تعالی که آنجا تشریف دارند از این افکار مطلعند من با این افکار مخالفم ولی خرید گندم حتماً باید بشود در خوزستان قیمت معین میشود در هر يك تن ۴۵۰ تومان (یک نفر از نمایندگان - ۵۰۰ تومان) اما در شهر گرگان در دشت امسال من جناب آقای منصور بشما قول شرافت میدهم اگر ما مورین صحیح و درست عمل بکنند ۴۵۰ هزار تا ۵۰۰ هزار تن اضافه از مصرف اهالی مازندران و گرگان معصوم دارند ولی این را کاری کنند دزدی توش نباشد صدی ۳۰ افت ارزش بگیرند صدی ۴۰ ارزش بگیرند استوانه های سبوم هم از هم باید جدا شود -

یعنی محصول هر جا - زنجان - کرمانشاهان - الیگودرز گرگان هر چه میآید برود آنجا جدا شود برای اینکه در گندم زشت و زبیا کردن در موقع آرد کردن و دادن در دست مردم - تأثیر دارد که معلوم میشود که ما مور فلان جا دزدی کرده - صدی ۱۵ برایش افت انداخته باشد - اینها باید استوانه ها - حتماً جدا شود - این یکی - دیگر اینکه قیمت گندم دشت را معین کنند بکنند باک - بکنم می که صدی سه بیشتر افت نداشته باشد - برای مردم هم بیخود زحمت درست نکنند از قرار تنی ۲۲۰ تومان - نظری بنده است حالا البته این بطور تحقیق نیست این رئیس دولت است و دولت باید ببیند چه جور مصلحت است - هر چه تصمیم بگیرد زود تر عمل کند زیرا اطلاع یافته ام که از حال آردی بلاتکلیفی يك عهده می میخواهند استفاده بکنند مقداری از جنسهای ما را بخزند و بیاک دستهای بجاهائی ببرند - شاید هم انشاء الله این حرفها دروغ باشد - این البته نظرشان باشد که قیمت را دولت تعیین کند و زودتر ابلاغ کند که تکلیف هر کس روشن شود (یکی از نمایندگان - راجع بهمه جا) البته عقیده من اینست که جناب آقای منصور این اعمال خیری که میشود در مازندران در آذربایجان در خراسان در تمام این شهرستانهای بآن کیفیت که مردمانش تمام متدینند کاری بکنند که این جاها کانون فساد برچیده شود این مردم از فقر و یریشانی بتنگ آمده اند - این عمل بشود ولی اینجاها راجع است اینجاها اولی است باید کزودتر عمل کنیم که انشاء الله بخواست خداوند این ملت متدین و مطیع کاملاً مرقه باشد و دولت هم با فراغ بال و آسایش حال با اصلاحات مملکت بکوشد - این عرایض بنده است -

رئیس - آقای اعظم زنگنه
اعظم زنگنه - آقایان نمایندگان محترم - در این موقع که از حوزة نمایندگان خود مراجعت کرده ام و لازم دانستم اوضاع فعلی کرمانشاهان را با استحضار مجلس شورای ملی برسانم با کمال تأثر ناگزیرم عرض کنم حوزة کرمانشاهان امروز وضع بسیار اسف انگیزی دارد - رعایای فعال و زحمتکش این منطقه حاصلخیز بطور عموم دچار فقر و تنگدستی شده اند و استانی که همیشه قسمت عمده محصولات زراعتی و خواربار کشور را تأمین میکرد اکنون پرور گزاری افتاده که موجبات نگرانی واضطراب عناصر اطلاع طلب را فراهم ساخته است آقایان محترم امروز کرمانشاه در فقر و فلاکت غوطه ور است - تجار معتبر آنجا دست روی دست گذاشته بیکار و مبهوت مانده اند و بتدریج نیروی مقاومت آنها در مقابل این بحران رو ب تحلیل می رود وی در پی از میدان فعالیت تجارتنی کنار می روند و ورشکست میشوند (آزاد استاندار آنجا اصلاحات میکند جناب آقای زنگنه) به آنجا هم میرسیم کسبه و پیشه وران زحمتکش و شریف این شهر صدویست هزار نفری از تهیه نان روزانه خود عاجز مانده اند - مطب پزیشان ملو از سیاران یریشان و تنگدست شده - عده زیادی اشخاص بیکار با میده تهیه بکنند نان شهر رو آورده اند

فقر و بینوایان در تمام معابر یافت میشوند - بنده نمیخواهم بیش از این درباره آلام روحی مردم این شهر چیزی عرض کنم زیرا میدانم موجبات تأثر و تأسف آقایان نمایندگان محترم را فراهم خواهد ساخت همینقدر خود را موظف میدانم با استحضار مجلس شورای ملی و دولت برسانم که اگر بقوریت دولت در صدر چاره جوئی بر نیاید و اقدات موثری برای رفع بیکاری و خاتمه دادن باین بحران بعمل نیآورد رعایا و اصناف زحمتکش و بازار گانان این منطقه بکلی از دست خواهند رفت (صحیح است)

برای مشاهده زندگی دلخراش رعایا و یریشانی اوضاع عمومی اهالی این منطقه نوری از پیشگاه مبارک شاهانه استدعا دارم شخصاً با تجمود قدم رنجه فرمایند تا آنچه را که در مجلس شورای ملی عرض میرسانم بهشم خود ملاحظه فرمایند -

اینست تمای بنده از آستان مقدس شاهنشاه معجوب ما که امیدوارم مورد قبول واقع شود - ضمناً خواستم با استحضار جناب آقای وزیر راه برسانم که چاره های شوم غراب بکلی خراب شده و اسفالت بتدریج از بین میرود و اگر برای تعمیر راه شوم اقدام نوری بشود هم عده زیادی از بیکاران گرسنه و یریشان مشغول کار خواهند شد و هم راه شوم از وضع خراب فعلی بیرون خواهد آمد -

در بجزو حة این یریشانی و بدبختی عمومی استاندار فعال و یرکار وی طبعی با کمال میل و علاقه در قرب خدمت میکنند و تا آنجا که میسر و مقدور است زحمت میکنند تا پیروی از نیات مقدس شاهنشاه معجوب قدمهای بلندی در راه تأمین آسایش مردم و رفع نغمی مأمورین نادرست و بدسابقه بردارد و آقای صحام این تصفه لازم را شروع کرده است آقای فلسفی باز پرس دیوانگیفر پرونده های کارمندان بد سابقه و نادرست و عملیاتشان راجعاً مورد رسیدگی قرار داده و همین جریان مسبب اصلی این تحریکات شده است بنابراین از آقایان نمایندگان محترم تقاضا دارم نسبت بمأمورین لایق و با شهامت که بهیچگونه نظر و غرضی انجام وظیفه می نمایند بدون تحقیق قضاوت نفرمایند و مورد تحریکات مرضین واقع نشوند -

در ضمن از مساعی آقای سرهنگ فولادوند که از افسران دانشمند و شریف ارتش هستند اظهار امتنان میکنم که نظم و انضباط کاملی در سراسر منطقه غرب بخصوص مناطق عشایری برقرار کرده اند و از دولت و مقامات مسئول مرکزی تقاضای تشویق مأمورین لایق و خدمتگزار غریب دارم (صحیح است - احسن)

رئیس - آقای اللهیار صالح
صالح - بعد از اینکه سؤال بنده راجع بولوه کشی تهران و قرار داد الکساندر گیب درجراوند منتشر شد - این مطلب مورد توجه معافان مختلف - مطبوعات - مجلس سنا و نمایندگان مجلس شورای ملی واقع گردید - در مجلس سنا و همینطور در این مجلس مقدس آقای وزیر کشور توضیحاتی راجع باین مطلب دادند که خاطر آقایان محترم هست - بعد از جناب آقای رئیس مجلس سنا و جناب آقای رئیس مجلس

شورای ملی تقاضا کردند که يك کمیسیون تشکیل شود و این مطلب در آنجا هم مورد مطالعه واقع بشود - این کمیسیون مرکب بود از چند نفر اعضای مجلس سنا - ستانور های محترم و دو سه نفر از آقایان نمایندگان - منجمه بنده - و در این کمیسیون که مثل سایر کارها متأسفانه خیلی منظم تشکیل نشد قسمتی از پرونده امر خوانده شد و آقایان اعضای کمیسیون نظریاتی اظهار نمودند - بعد از صورت مذاکرات مجلس سنا معلوم شد که در جلسه دیروز از طرف بعضی از ستانور های محترم تذکری راجع بمطالعات این کمیسیون داده شده و آقای وزیر کشور مجدداً توضیحاتی داده اند - وظیفه بنده از لحاظ اینکه بنمایندگی مجلس شورای ملی بتقاضای جناب آقای رئیس مجلس حضور داشتم - بنده هم باید نظر خودم را با استحضار آقایان برسانم - اولاً این کمیسیون بمعنی کمیسیون های پارلمانی که مسئولیت دارد و رسیدگیهای رسمیت دارد بهیچوجه نبوده - يك کمیسیون خصوصی بود فقط برای استحضار آقایان نمایندگان از محتویات پرونده (ابتهاج - مشورتنی بود) جناب آقای وزیر کشور یقیناً متوجه هستند که اگر نظریه ای از طرف آقایان مجدداً در آنجا بیان شده است - صرفاً نظریه شخصی آقایان بوده - اما راجع بمحتویات پرونده البته تمام محتویات پرونده خوانده نشد - اعتراضاتی که از طرف اداره کل لوله کشی بشرکت الکساندر گیب شده و نسختهائی از آن را برای بعضی از آقایان فرستاده اند آن صورت اعتراضات در کمیسیون قرائت شده است جواب های کتبی هم که الکساندر گیب داده است ملاحظه شد - بعضی از دست های پرونده مورد احتیاج بود که خوانده شد - خود بنده از خارج هم يك تحقیقاتی کرده ام - آنچه بخود بنده معلوم شده است اولاً این شرکت انگلیسی اگر حقیقه آنطور که ادعا میکند و آنطور که بعنوان این عنوان موفق بقصد این قرار داد شده است حقیقه شهرت جهانی داشته باشد - بهیچوجه عملی که در تهران کرده است مثبت این عنوان نیست یعنی هیچیک از شاهدین عمل شرکت نخواهد گفت که واقعا شرکت الکساندر گیب مستحق داشتن عنوان شهرت جهانی است تا بناد در ظرفرتاری که از ابتدا تا انتها نموده است معلوم میباشد که این شرکت بهیچوجه حسن نیت بکار نبرده - ابتدا استفاده کرده از اینکه شرکت انگلیسی است و پشتیبان آن يك دولت مقتدری است و با اینکه بعد از اعلان مناقصه در درجه پنجم واقع شده - یعنی چهار مؤسسه معتبر دیگر به او سبقت داشته اند - با اینکه در درجه پنجم واقع شده - موفق بانچه قرارداد و امضای قرارداد با دولت شده است - ولی یکی دو مطلب که از نمایان پیشنهاد آن بود - یکی از آنها معصوم کردن مخارج لوله کشی بمیزان معین و تعهد اینکه از این میزان خارج نشود - این را هم بهیچوجه انجام نداده و در ابتدای عمل بطوریکه دفعه پیش هم عرض کردم عنوان اضافه کار را جلو آورده و يك کار هائی که

هر کس توجه کند تصدیق خواهد کرد جزو کار های اولیه و اصلی این شرکت میباشد که در قرار داد قید شده و یا از قرارداد مفهوم است آنها را بعنوان اضافه کار از دولت سابق تصویب نامه خلاف قانونی گرفته و آن عملیات را جزو اضافه کار حساب کرده علاوه بر این در قسمت گرفتن آن حق العمل صدی هفت حتی کارهایی که خود آنها انجام ندادند و مؤسسات دولتی ایران انجام داده مثلا حمل لوله با راه آهن، ریل کشی در داخل انبارها، کارهایی که دخالت شرکت آلکساندر کبک، اگر دخالت داشته بسیار ناچیز بوده از اینها هم مطالبه صدی هفت حق العمل کرده است. و از همه مهمتر اینکه نقشه های مورد احتیاج را مطابق مشخصاتی که تمد کرده بودند بموقع ندادند و تا امروز هم قسمت عمده آنها را ندادند و از قراری که شنبه ام بتازگی شرحی نوشته اند به آقای وزیر کشور که اگر فلان میزان بدهید ما این نقشه ها را خواهیم داد خلاصه با کمال تأسف مجبور عرض کنم که این شرکت در عمل خود یک هلی که بسیار مورد احتیاج مردم بوده و سالهای سال مردم تهران به آن چشم داشته اند حسن نیت بکار نبوده و وظیفه خود را انجام نداده است و قرار داد منقضی شده است. جزئیات زیاد است اگر بخواهم بگویم بمطالب دیگر نرسیم مثل اینکه در سفارش لوله ما مشخصات را طوری تعیین کرده اند که فقط شرکتهای انگلیسی میتوانند حساب مناقصه را بدهند. یعنی در مناقصه شرکت نکنند همین لوله هائی هم که وارد کرده اند مطابق اطلاعاتی که بنده از یکی از اشخاص بصیر و وارد در این کار بدست آورده ام قسمت عمده آنها ترک دارد و قابل استفاده نیست حالا در هر صورت این شرکت قرار دادش منقضی شده است صحبت در این هست که چه باید کرد البته همه مردم علامتند که این لوله کشی تهران هر چه زود تر خاتمه پیدا بکند (صحیح است) و اشخاص مؤثر که در این هفته اخیر با بنده صحبت کرده اند نگران هستند از اینکه اگر قرار داد این شرکت تجدید نشود موضوع لوله کشی تهران انجام نخواهد شد که بنده شخصاً متکر این مطلب هستم و تصور میکنم اگر چنانچه یک مؤسسه دیگری باین مزایا و استفاده های کاین شرکت داشته است یک قرار داد با ما منعقد کرده بود، شاید تا بحال اثری از لوله کشی در تهران مشهود بود. در هر صورت اگر بخواهند این قرارداد را بشرکت آلکساندر کبک تمدید بکنند بنده ناچارم بوظیفه نمایندگی خود عرض کنم که هیچوجه راه قانونی برای اینکه هیئت وزیران با تصویب نامه تمدید قرارداد را مقرر بنمایند نیست برای اینکه مدت قرارداد منقضی شده در قرارداد هیچ پیش بینی راجع بتمدید نشده. یک شرکتی یک تمهیدی کرده و در موقع انجام نداده تخلفاتی مورد ادهاست، آنها جوابهایی میدهند که باید البته رسیدگی شود ولی تمدید قرارداد هیچوجه مجوز قانونی ندارد یا باید اعلان مناقصه مجدداً داده شود و یا باید اجازه مخصوص از مجلس شورای ملی گرفته شود موضوع دیگری کمی خواستم باستحضار نمایندگان محترم برسانم این بود:

این ولایت بدبخت، کاشان مثل سایر ولایاتها که همه آقایان مستحضرنه الان جناب آقای نماینده محترم کرمانشاه شکایت کردند در آتش قزو بیکاری به خصوص میسوزد. مردم دست و پا به تهران می آیند و روزی نیست که یک عمده به بنده و نماینده دیگر کاشان برای پیدا کردن کار مراجعه نکنند، همین وضعیت در همه جا هست، دولت باید برای مردم تهیه کار بکند متأسفانه می بینم در جاهائی هم که خود مردم یک فکر هائی برای کار کرده اند به آنها توجه نمیشود، تا اینکه آنها از میان برود در کاشان دو سال مردم پول روی هم گذاشتند ۳۶ میلیون تومان سرمایه تهیه کردند تمهید کردند ۳۶ میلیون ریال در بانک گذاشته شد و دو سال بدون مراجعه کردند، با اینکه آقای حکیم الملک جزء افتخاراتش در مجلس اظهار کرد که من و وزرای من چنان کسانی هستیم که در زمان مسافرت شرکت تأسیس شد.

ولی نه خود ایشان و نه وزرای بعدیک فدم برای اینکه کمک بکنند برای ایجاد این شرکت، شرکتی که بنا بود برای دوهزار دستگاه پارچه بافی پنجاه هزار دوک نخ رسی و دوست حلقه چاه حفر بکنند کاری نکردند و آن شرکت در دوسه هفته پیش رسماً منحل شد، بنده دو سه دفعه حضور اعلیحضرت همایونی شرفیاب شدم و حقیقه ایشان را متأذربدم ایشان هم اوامری صادر فرمودند، اما هیئت های دولت گوش ندادند فقط دو میلیون لیره لازم بود که کاشانها آنرا بپردازند باسقاط ده گانه و آن کارخانه وارد بشود و ایجاد بشود آنرا ندادند و حال آنکه آقای گلشانیان در همین مجلس یاد هم مجلس سنا اظهار کردند که ۱۶ میلیون و نیم لیره بسا زمان برنامه داده ایم و آن بکلی از میان رفته است، یک کارخانه کوچککی الان در کاشان هست که آنهم در اثر عدم توجه اولیای امور نزدیک به تعطیل است این کارخانه رستندگی بقدری تحت فشار است برای عوارض برای حق الارض و چیزهای دیگر که اینها در صد هستند آنجا را تعطیل بکنند، بنده ناچارم عرض کنم که فردا هزار و پانصد نفر که هر کدام لاقط سه نفر بچه دارند اینها بیکار میشوند و دولت چه فکری خواهد کرد؟ همین شرکت رستندگی بجای اینکه توسعه بکار خودش بدهد آنچه دارد دو مقابل بکند یک مقدار ماشین آلات و وسایل برق سفارش داده از فرادیکه بن میگویند بقدری حق الارض و عوارض دیگر مطالبه میکنند که اصلاً آوردن اینها و بکار گذاشتن اینها صرفه ندارد بنده این را از سایر صاحبان کارخانجات شنیدم من جمله آقای حسن کورس گفتند مایک مقداری آورده ایم نمیتوانیم خارج بکنیم از گمرک برای اینکه صرف نمیکند، از جناب آقای نخست وزیر خواهش میکنم این مطلب که مکرر جناب آقای وزیر اقتصاد ملی از طرف صاحبان کارخانجات مراجعه شده است توجه بفرمایند برای این کار، مطلب دیگری که میخواهم عرض آقایان برسانم راجع به نظرات است الان نظرات جزو حوزه کاشان است و البته همیشه هم باقی خواهد ماند منتهی هیچکس غیر از آنهایی که رفته اند و نظرات را دیده اند واقف نیست به

اهمیت این قسمت حاصلخیز و مهم در مملکت ما، نظرات علاوه بر اینکه یک منطقه وسیع، دارای آب و هوای بسیار ممتاز میباشد، یکی از نقاط تاریخی ایران است که در تاریخ ملاحظه فرموده اید سلاطین ساسانی متر ییلاقی خودشان را در نظرات قرار داده اند آنجا تاروش الان هست نظرات از کاشان دور است دهات نظرات هم متفرق هستند آنجا قابل این است که از خودش یک نماینده داشته باشد چون الان قانون انتخابات مورد تجدید نظر است و میخواهیم تا میزان دوپست نفر که قانون اساسی مقرر داشته است بنده از اعضای کمیسیون مربوطه خواهش میکنم که یک نماینده مخصوصاً برای نظرات در لیست نمایندگان اضافه بکنند یک موضوع دیگر راجع بدانچه جناب آقایان است، دانشجویان بطوری که اطلاع دارید یک قسمت از دانش جویان دانشکده پزشکی اخراج شده اند و در حال تحصیل هستند و یک عمده هم در خارج در حال اضطراب هستند برای رفتنشان اینها یک مطالبی میگویند دانشکده یک حرف هائی میزند بنده چون برادرم رئیس دانشکده پزشکی است یک عمده ای تصور میکنم و اینطور لاقط در خارج اظهار میدارند که نمایندگان جبهه ملی برای خاطر من در این خصوص اظهاری نمیکنند و حال آنکه این مطلب حقیقت ندارد من در حضور آقایان عرض میکنم من مکرر عرض کرده ام از ایشان خواهش کرده ام آقایان هم وارد رسیدگی شده اند من خیلی خوشوقت میشوم که تمام نمایندگان محترم در این موضوع بهر شکلی که مقتضی میدانند دقیقاً وارد شوند و معلوم شود که حق باکس است بنده شخصاً خودم از جناب آقای رئیس خواهش کردم که ۲ نفر از نمایندگان کاشان به دانشکده ای دارند مأمور بفرمایند که رسیدگی بکنند و معلوم بشود که حق با کدام طرف است تا این موضوع خاتمه داده شود، الان هم تقاضای خودم را تجدید میکنم و در هر صورت بنده سابقه زندگی نشان داده است که اگر اولاد بنده هم یک تخلفی کرد هیچوقت باو رحم نمیکند اگر چنانچه من اظهاری در مجلس نکرده ام برای این بنده است که دکتر جهان شاه صالح برادر من رئیس دانشکده است (صحیح است) آقای رئیس میدانند که مستقبلاً از ایشان و بوسائل غیر مستقیم آنچه از دست بنده برآمده اقدام شده است (رئیس - صحیح است) یک موضوع دیگر اینست که عمده ای از افراد حزب ایران را در خراسان آقای صدرالاشرف در اثر بی مهری که با بعضی از اعضای حزب ایران داشته اند نسبت بکلیه اعضای حزب در خراسان یک عملیات شدیدی کرده اند و وادار کرده اند مراجع مختلف را که از مشهد از در جزیک عمده ای از اعضای حزب ما را بتقاط مختلف بعنوان انتقال تبعید کرده اند و بنده نسبت باین کار معترض هستم و فعلاً بهمین اندازه اکتفا میکنم و خواهش میکنم که این عمل برخلاف اصول آزادی است و تذکر داده شده خاتمه بدهند

یک نفر از نمایندگان - هیچ چیزی نیست
۳- مذاکره راجع باوقات جلسات درماه رمضان
رئیس - وارد دستور میشویم برای اینکه روز

شنبه ماه رمضان شروع میشود پیشنهادی رسیده برای تعیین ساعات جلسه که اوقات آن معلوم بشود پیشنهاد فراتت میشود
(پیشنهاد آقای رفیع بشر زیر فراتت شد)
مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد میکنم بمساز نطقهای قبل از دستور تکلیف اوقات جلسات آینده در ماه رمضان معلوم بشود
رئیس - آقای رفیع
رفیع - چون در آخر جلسه ممکن است آقایان تشریف نداشته باشند بنابراین حالا که آقایان تشریف دارند معلوم بشود که اگر جلسات در ماه رمضان صبح میشود آقایان زود تر بیایند که یک ساعت بظهر ختم بشود و اگر هم جلسات شب میشود هر طور که آقایان میدانند مختارند اکثریت نظر می داشته باشند بفرمایند عرض دیگر بنده راجع باین آقایانی است که در مجلس متحصن هستند میخواستم از مقام ریاست سؤال بکنم که در باره آنها چه تصمیمی اتخاذ شده است برای این که البته این آقایان بوجوب قوانین باید اطاعت بکنند از مملکت خودشان (صحیح است) احترام بکنند از مملکت خودشان (صحیح است) معنی هم مثل پدر و مادر نسبت با آنها ملاطفت بکنند (صحیح است) من از آنها تقاضا میکنم که عقب بکنند این دانشجویان را و از مقام ریاست هم خواهش میکنم که این مسئله را یک ترتیبی بدهند که آنها با کمال خوشوقتی بروند مشغول تحصیل شوند و آقایان هم نسبت با آنها محبت بکنند و بگنند از آنچه که گذشته در این موضوع خواهش منم اگر مقام ریاست تصمیمی گرفته اند با اطلاع مجلس برسانند
رئیس - بنده گمان میکنم که در روزها اختلافی نباشد یعنی همان روزهای یکشنبه و سه شنبه و پنج شنبه باشد منتهی نظر مجلس برای عصر و شب باید معلوم بشود اگر آقایان نظر دارند که سه جلسه باشد
امامی - صبحها ساعت هشت می آیم و ساعت ۱۲ میریم
اردلان - بنده عرض دارم
رئیس - آقای امامی مقدم هستند
امامی - بنده عرض این بود که ساعت هشت و نیم بیایم و تساعات بظهر برویم استدعا میکنم که مقرر بفرمایند تساعات هشت و نیم آقایان تشریف بیاورند و مثل همیشه نباشد که آقایان دیر تشریف بیاورند.
رئیس - آقای اردلان
اردلان - بنده خدمت سادرت روزی گمیری رادارم بنده میدانم که نمیشود صبح زود آمدن مکرر تجربه کرده ام شما وقتی سعیرید ارشد باید یک چرتی بزید بنده نظر خودم را عرض میکنم بنده چون خودم روزی میگیرم باید عقیده خودم را عرض کنم عقیده بنده این است که تساعات از هر روز دیر تر جلسه بشود (بعضی از نمایندگان - آقا) این عقیده بنده است که بنده آزادم عرض کنم
رئیس - این چند روز با آقایان استادان محترم

دانشگاه بوسیله جناب آقای دکتر مظنی نایب رئیس مجلس شورای ملی که خود شان عضو شورای دانشگاه هستند در این خصوص مشغول مذاکره بودیم که شورای دانشگاه موضوع را مورد توجه قرار دهند و نظر مجلس شورای ملی هم البته این است که در همه جا نظرم و مقررات رعایت شود و آقایان دانشجویان هم رعایت احترام استادان خود را که از سن قدیمه ایرانیان است همواره نصب العین خود قرار دهند
آقایان استادان هم باجبهه روحانی که دارند البته نسبت بفرزندان خود سخت گیری نخواهند نمود نسبت به ساعات جلسات مجلس اگر آقایان موافقت بفرمایند ساعات جلسه مثل همیشه همان ساعت ۹ باشد که آقایان ظهر بروند منزل (صحیح است) پس با اجازه آقایان اول ساعت ۹ اعلام میکنم.
(۴- قرائت و تصویب گزارش کمیسیون حل اختلاف مجلسین)
رئیس - یک گزارش است از کمیسیون مختلط مجلسین رسیده با اطلاع مجلس میرسد.
(شرح ذیل خوانده شد)
مطابق اختیاراتی که هریک از مجلسین بدوازده نفر نمایندگان شب خود داده اند (تصمیم مجلس سنا مورخ ۲۳/۲/۲۹ و ماده واحده مصوب مجلس شورای ملی بتاریخ ۲۳/۲/۲۹) هیئت بیست چهار نفری برای تنظیم آیین نامه مشترک جلساتی تشکیل داده. در جلسه اول جناب آقای دکتر مصدق ریاست کمیسیون انتخاب نمودند سپس طرفین هر کدام سه نفر را شرح ذیل:
از طرف هیئت ۱۲ نفری مجلس سنا: ۱- جناب آقای دکتر متین دفتری ۲- جناب آقای تدین ۳- جناب آقای دکتر شرفی.
از طرف هیئت ۱۲ نفری مجلس شورای ملی:
۱- جناب آقای دکتر مصدق ۲- جناب آقای هامری
۳- جناب آقای مخبر فرهمند. بعنوان سو کمیسیون برای تنظیم زمینه آیین نامه انتخاب کردند سو کمیسیون در طی جلسات متعدد بادر نظر گرفتن موارد مبتلابه فعلی موادی تنظیم نمود. این مواد در هیئت ۲۴ نفری مورد شور و مذاکره قرار گرفت و بالاخره چهار ماده ذیل در جلسه روز شنبه بیستم خرداد با اصلاحاتی تصویب گردید.
ماده ۱- مجلس شورای ملی پس از ختم مباحثات در اصل لوایح مالی و در پیشنهاد های مربوطه با آنها قبل از رای نهائی لوایح مزبور را با توضیحات لازم برای اظهار نظر بمجلس سنا میفرستد در صورتیکه نظر سنا موافق باشد رای نهائی گرفته می شود والا پس از مباحثه و شور اخذ رای میشود.
ماده ۲- لوایح مالی که از مجلس شورای ملی بمجلس سنا ارجاع می شود در صورتیکه مربوط بیک یا چند دوازدهم باشد باید حد اکثر در یک هفته در اولین جلسه و خارج از نوبت و در صورتیکه مربوط بقوانین وضع و تغییر مالیاتها و مصارف باشد ظرف پانزده روز و اگر مربوط ببودجه کل کشور باشد حد اکثر ظرف یکماه مورد مذاکره و مباحثه سنا واقع گردد و بانضمام نظر مشورتی سنا بمجلس شورای

ملی برای رای نهائی اعلام شود.
در صورتیکه آن لوایح بیش از مدت های مذکور در سنا متوقف بماند و برنگردد مجلس شورای ملی موافقت شده تلقی خواهد نمود - بدیهی است ایام تعطیل جزو مدت های مذکور محسوب نمی شود.
ماده ۳- طرحها و لوایحی که در یکی از مجلسین فوری تلقی شود (اهم از یک فوری و دو فوری) فوریت آن در مجلس دیگر قبل از ورود بمطاب مطرح می شود - همچنین ممکن است طرح یا لایحه ای که در یکی از مجلسین عادی تلقی شده در مجلس دیگر فوری تلقی شود.
لوایح و طرحهای مالی کدر مجلس شورای ملی فوریت آن تصویب شود در مجلس سنا نیز فوری تلقی خواهد شد
ماده ۴- در صورتیکه روسای مجلسین یا دولت تقاضا کنند ممکن است کمیسیونهای مشابه و صلاحیت دار بمجلسین برای بحث مقدماتی و حصول توافق در طرحها یا لوایح معینی جلسه مشترک تشکیل دهند. این مواد بعنوان قسمتی از آیین نامه مشترک مجلسین برای اجراء موقت اعلام میگردد و چنانچه باز موادی بیش آید البته کمیسیون بیست و چهار نفری بوظیفه خود عمل خواهد نمود - دکتر محمد مصدق رئیس - بکنده از آقایان اجازه خواسته اند اگر میخواهند در این موضوع صحبت کنند (یک نفر از نمایندگان - این موضوع خیلی مهم است) قیلاً ماده ۷۹ نظام نامه قرائت می شود.
ماده ۷۹- در ابتدای هر جلسه قبل از ورود در دستور رئیس مجلس مطالب مهمی را که آگاهی مجلس از آنها ضروری باشد با اطلاع نمایندگان میرساند ولی این مطالب مورد بحث واقع نمیشود مگر با اجازه و رای مجلس - حالا اگر آقایان می خواهند که مطرح شود باید رای بدهند و چاپ بشود و توزیع بشود (اسلامی - حقوق نمایندگان را زیر پا گذاشته اند) مگر ملتفت نمیشوید میگویم اگر باید مورد بحث واقع شود بمجلس بیاید (اسلامی - حق نداشتند این کار را بکنند) چرا گوش نمیدید میگویم اگر باید مورد بحث واقع بشود چاپ بشود و بعد بمجلس بیاید (یک نفر از نمایندگان - در همین جلسه یا جلسه دیگر) در جلسه دیگر این باید چاپ بشود و بدست آقایان برسد مطالعه کنند اگر نظری دارند بفرمایند (اسلامی - مقصود این است که بیاید در مجلس صحبت بشود) اولاً این گزارش تهیه شده بر طبق اختیاری است که مجلس داده است حالا اگر باز هم لازم میدانند بحث بکنند باید رای بگیریم
محمد علی سعودی - صحیح است
بعضی از نمایندگان - اجازه بفرمایید بکنند دیگر قرائت بشود
امامی - موافق را بفرمایند قرائت کنند (مواد گزارش بشرح سابق قرائت شد)
رئیس - بطوریکه عرض کردم بر طبق اختیاری که کمیسیون داشته است این گزارش را داده است

حالا اگر مورد قبول مجلس است رأی نمیخواهیم و اگر آقایان میخواهند مورد بحث قرار بدهند که بایستی رأی گرفته شود و چاپ بشود
نماینده گان - رأی بگیرند
اسلامی - صحبت کردن که رأی نمیخواهد
عامری - بنده يك عرض مختصری دارم
رئیس - بدون رأی ممکن نیست مطرح بشود. آقایانی که موافقت گزارش در مجلس مورد بحث قرار بگیرد قیام فرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد، پس بنا بر این موقه اجرا میشود

۵- سؤال آقای دکتر شایگان از آقای نخست وزیر و جواب آن
رئیس - آقای دکتر شایگان، آقای نخست وزیر برای جواب سؤال شما حاضر هستند.
دکتر شایگان - در ذهن بنده سؤال کردن برای این نتیجه بود که دولت توجه کند و اگر حرف حقی اینجا زده میشود آن حرف عمل بشود و رفع ظلم بشود در این چند هفته که بنده این جا هستم می بینم که نتیجه حاصل نمیشود یعنی بجای این که برسد و حقرا از نا حق تشخیص بدهند مطلب بمجادله میکشد، شخصی يك کار خطائی کرده اسنادم در دست است بنده میآیم اینجا اسناد هم حاضر است خود این آدم هم وقتیکه جواب باین حرف من میدهد انکار نمیکند منتهی صورت قضیه را تغییر میدهد میگوید زدم ولی دوستانه میگوید دختره را خواستام ولی برای حفظ مملکت (یکی از نمایندگان) آقای دکتر صحبت نیست) نوشته است آقای توی روزنامه نوشته حسن کار او اینجاست که شما بیایید اینجا و از او دفاع کنید حسنتش این است که از ایشان دفاع نفرمایید عرض میکنم یکی از محسنان کار آقای اینست که ایشان دفاع کنند

نورالدین امامی خانواده ۷۰۰ ساله است آقای رئیس - آقای دکتر شایگان موضوع سؤالتان را فرمایند

دکتر شایگان - این سؤالی که بنده میکنم که آن میکنم نتیجه اش این باشد که شاهرخ هم بخدا برسد و مرد خیلی محترمی خواهد شد گذشته ها هم فراموش میشود (امامی - شما هر دو را قاطی میکنید) وقتی که آقای شاهرخ را انتخاب کردند برای ریاست تبلیغات درست این موقع تصادف با انتخابات بود و ما در این مجالس انتخاباتی که میرفتیم میدیدیم که غالب مردم از ایشان تعجب میکنند که چطور يك شخصی که آن سوابق را دارد که بنده ذکر نمیکنم چطور شخصی که مسلمان نیست البته ممکن است شخصی که مسلمان نیست رئیس حسابداری بشود هیچ مانعی ندارد رئیس مالیات بردر آمد بشود ولی چطور این شخص را و ادا می کنند ریاست میدهند برای اینکه برای اسلام تبلیغات بکنند مردم خیلی از این باب اظهار نگرانی میکردند که آقای این یعنی چه کسی که مسلمان نیست (عده ای نمایندگان - صحیح است) و جزو تصویب نامه یعنی قانون اساسی این اداره تبلیغات وزیر شده که يك مقدار از کار این اداره تبلیغات اسلامی است چطور این شخص را گذاشته اند اینجا برای تبلیغات تعجب

مردم بیشتر میشد وقتی که میدیدند این شخص سابقه اداری ندارد و برای اینکه بتوانند او را بر سر اینکار بگذارند تصویب نامه میکنند در این تمام مستخدمین دولت کسیکه شایسته اینکار باشد نیست مجبورند که بگردند و این شخص را پیدا کنند و با تصویب نامه او را بگذارند رئیس تبلیغات کسیکه از طرف يك دولت خارجی در يك دولت خارجی دیگر سمتی که ننگین ترین ستمانی است که شخص داشته باشد داشته است همه مردم ایران شاهد خیانت او بودند (عده ای از نمایندگان - صحیح است) یعنی بگوش خود شنیدند که این آدم چه اهانت هایی کرده این آدم چه بافت میشود که بیارند و با تصویب نامه بيك همجواری که ابداً با آن مناسبت ندارد بگذارند پای شتر و علاقه بشنوی؟ مسلمان سعی داشته باشد برای نماز میت، یهودی را دعوت بکند آقای یهودی باید نماز میت برای مرده خودش بخواند کسی که معتقد بيك دیانتی نیست او را ادا میکند که برای اسلام تبلیغات بکند بنده عرض میکنم ناشی از تصویب نیست در تمام دنیا هیچ ملتی مثل ایران با مذاهب دیگر در تماس نیست برای آنها تمام حقوقی که برای مسلمانان قائلیم و آنچه که با وضع آنها قابل بالتیام باشد قائلیم بنابر این اعتراض من این نیست که چرا زرد هفتی باید بکاری گذاشته شود عرض عرض اینست که اینکار برای او مناسب نیست بنده جزئیات کار این آقای را میگویم بدهند البته این آقای این کار گذاشته شده است ذکر نمیکنم چون خود آقایان محترم نمایندگان خودشان توجه خواهند فرمود که این چه عجبوه ای است که باین سوابق و با این لواحق باینکه آقای نخست وزیر مملکت از هان دارد که مقامش با او متناسب نیست مملکت مثل کوه پابرجاست (مکی - از ما بهتران طرفدارش هستند) این آقای محترم موقعی که ایشان منصبی این کار شدند يك دوسه صد منافی عفتی پیدا شد انشاء الله درست نیست (بهداری - کجاست آقای این دوسه کجاست) (مکی - در امیر آباد تشریف بیاورید آنجا تا خدمتان عرض کنم) بعد این شخص شخصي در موقه که شاه مملکت برای جلب توجه امریکاییها بنال (محمد علی مسعودی - بنل و بخشش که ما میدیدیم) با بدهد از این که امامی حضرت تشریف بردند با امریکا (مسعودی - از امامی حضرت دعوت کردند) البته دعوت کردند رنج سفر را برخورد هموار فرمودند تشریف برده بودند آنجا و محیط مساعدی را درست میکردند این آقای بدون کسب اجازه از وزارت خارجه مباحثه ای کرده و آن مباحثه چیزی نیست که کم شده باشد و اینجا نزد بنده است و در آن مباحثه اظهار فرمودند ما در صددیم یهودیهای عراقی را از ایران بیرون کنیم و مناسب است را قطع کنیم (امامی - غلط کرده) تسلط یهود را بر سر ما به داری آمریکا همه آقایان میدانند در يك همجو موقه بيك همجو مباحثه ای بدون کسب اجازه از وزارت امور خارجه کرد که وزارت خارجه بعد گفت او نه مأمور بوده نه حتی مأذون این کار های این آقای نتیجه اش چه شد؟ نتیجه منطقی آن این بود که بگویند خوب بروید و بيك کار دیگر بکنید ولی این کار را نکردند

بقدری این میخ محکم بود که ایشان را گفتند که چندی مرخصی بروید بعد معلوم شد که مرخصی باشان ایشان سازگار نیست مرد همل و جوان و کار آزموده بنظر خود دوستاش، این نباید برود بر مرخصی باید بمأموریت برود باید برود و رسوائیهای دیگری برای مملکت باو بیاورد ایشان بعنوان مأموریت رفتند کسیکه باید باو مأموریت داده شود محتاج نیست باینکه مأموریتی باشد مأموریت برای او خلق میشود اگر کسانی هستند که میخواهند مأموریت بگیرند باید سعی کنند آن قدر فراهم شود لازم نیست مأموریت باشد مأموریت بر ایشان ایجاد میشود باین شمس مأموریت دادند که بروند و اسباب رادیو از هلند خریداری کنند ایشان هم رفتند چندی بعد در رادیو شنیدیم که این اسبابی که قرار بود از هلند بخرند این را امریکاییها برادرو هدیه کردند مملکت ایشان از مأموریتشان دست برداشتنند تشریف بردند به اروپا چیزی نگذشت که آثار وجود ایشان ظاهر شد جراید خارجه نوشتند که **Prince of Sassanid Dynasty**
آقا روی کار نشان نوشته اند
 یعنی شاهزاده ساسانی (خنده نمایندگان) این شاهزاده رفتند آنجا و شروع کردند به اظهار شاهرادگی کردن (فقیه زاده - از آن کارها خدمتان نیست؟) عرض کنم و در لندن مصاحبه فرمودند و در آن مصاحبه راجع به اهم مسائل ایران خودشان بیاناتی فرمودند و ایشان در باب نقط اظهار نظری کرده اند (نورالدین امامی - غلط کرده) و من همین خبر روزنامه را خدمت آقایان محترم عرض میکنم خبری را که روزنامه از کان شرکت نفت بنام اخبار روز تحت عنوان رئیس تبلیغات ایران با شرکت نفت مذاکره میکند انتشار داده در محافل سیاسی تهران با حیرت و تعجب فراوان تلقی شده است. روزنامه مزبور در شماره پنجشنبه گذشته ضمن خبر حریت آقای شاهرخ چنین مینویسد آقای شاهرخ ضناً با نمایندگان شرکت نفت انگلیس و ایران مذاکره خواهند نمود و احتمال دارد این گفتگو مربوط به مذاکراتی باشد که در آینده راجع به موافقت نامه العاقی پیشتهای نفت در مجلس جدید ایران صورت خواهد گرفت موافقتنامه نفت در نظر ناظرین اینک کشور حائز اهمیت بزرگی میباشد زیرا بودجه لازم برای اجرای برنامه اصلاحی و عمرانی هفت ساله مستقیماً بسته به حق امتیازی است که دولت ایران از شرکت نفت دریافت میدارد چنین دانسته شد که آقای شاهرخ قبول دارند که سوابق اقتصادی فعلی ایران حصول توافق بین دولت ایران و شرکت نفت را در باره موافقت نامه جدید ضروری میسازد این اظهارات روزنامه ارگان کمیانی دو باره شخصی که بهیچ عنوان مجاز درباره این صحبت نبوده باعث عکس العمل غدیبه در محافل مطبوعاتی و پارلمانی است این اظهار نظر خود روزنامه است روزنامه ارگان کمیانی درباره اظهارات کسی که صاحب هیچگونه عنوان مجازی در باره این صحبت نبوده موجب عکس العمل شدید پارلمانی است این یکی، بدهم ایشان اکتفا نکرده در پاریس هم مصاحبه ای بعمل میآورند

روزنامه تریبون و ناسیون که اخیراً از پاریس رسیده است در شرح مصاحبه ای که مخبر او با آقای شاهرخ رئیس تبلیغات نموده انتشار داده و مینویسد در این مصاحبه گفته است که شرکت نفت حاضر شده بود به ایران کمک کند و طرح جدید این کمک را در آخر دوره گذشته به مجلس دادند اما مجلس فرصت تصویب آنرا پیدا نکرد و اکنون در ردیف اولین کارهای پارلمان تصویب عین آن قرار داد است این آن خبری است که در تریبون و ناسیون نوشته است و در آنجا شاهرادگی بقدری شست پیدا میکند که خطایی را که فقط شاه مملکت میتواند به ملت خود بکند و آن ملت عزیزم است شاهرادگی ملت عزیزش را مخاطب قرار میدهد که همه شنیدیم (امامی - غلط کرده است) حال بنده سؤال میکنم که آیا ایشان مأموریت داغتنند یا نداشتند اگر مأموریت داشتند چطور این حرفهایی که بر ضرر مملکت شما تمام می شود حرف هائی که شراب پادستان است این حرفهایی که در مرکز نقل مملکت در مجلس شورای ملی مورد مذاکره است يك فردی بتواند برود آنجا و این بیانات را بکند اگر چه مأموریت نداشته و کسیکه مأموریت نداشته و بيك کار فضولی به این مسخرگی و لای انجام داده علت اینکه باز از او بازخواست نمی کنند و علت اینکه اینجور نگاهش میدارند چیست؟ از اقداماتی که کرده اند و موجب محبوبیت ایشان در محافل بیگانه شد...
رئیس - آقای دکتر شایگان شما مطابق آئین نامه در مرتبه میتوانید توضیح بدهید حالا وقتتان تمام شده است
دکتر شایگان - بنده يك جمله ای میگویم میروم می نشینم و آن این است که من وقتی این سؤال را کردم ایراد بنده بایشان یکی عدم تناسب شغلشان بوده و یکی دیگر هم همین حرفهایی است که در باب نفت زده است ولی در این حین وقتی مردم فهمیدند که بنده راجع بایشان میخوام حرف بزنم تمام سیات اعمال ایشان را در همین اداره اینجا یکی یکی آورده اند که تمام اسنادش پیش بنده است در باب یادش در باب استفاده هائی که کرده است در باب حیف و میل کردن اموال دولت در باب بردن تلفن بمنزل خودش و غیر ذلك، يك مقدار بسیار زیادی اسناد آورده اند پیش بنده که تمام اینها موجود است چون میگویند وقت من تمام شده است حالا بنده است باینکه جناب آقای نخست وزیر چه نظری نسبت بایشان داشته باشند و اظهار بکنند راجع باین شخص که بهیچوجه صلاحیت این نیست را ندارد اگر ایشان را بر کنار بکنند بنده دیگر چه عرضی دارم ولی البته اگر جواب بنده از قبیل جواب آقای اردلان باشد که بفرمایش آزاد فراد کرده و خودش هم آمد اینجا تصدیق کرد البته این جواب هم بجائی نمیرسد (مکی - آقا در رادیو برن آن شرم معروف سعدی را خواندند و بام سلطنت ایران توهین کرد)
نورالدین امامی - (خطاب با آقای نخست وزیر) فریب شر این شاهرخ را از سر ما بکن

رئیس - آقای نخست وزیر فرمائید
نخست وزیر - موضوع سؤال آقای دکتر شایگان بیشتر راجع بود بمأموریت شاهرخ (مکی - شاه بهرام شاهرخ نفرمائید) البته نخست وزیر سابق هم نظری نداشتند مرخصی دادند رفته و برگشته سر کارش اینها البته در این زمان نبوده و اگر هم بيك ایرادات اداری باو وارد باشد که فرصت نفرمودند اظهار بکنند البته هر ایراد اداری باید رسیدگی بشود بدهی است هر مطلبی باشد رسیدگی خواهد شد اما راجع بمأموریت او که البته موضوع حساس و مهم این سؤال آن است اگر خطا آقایان باشد در همان وقت که بيك خبر هائی رسید یعنی در واقع همان روزی که رسید بنده عجله کردم و در مجلس شورای ملی با اطلاع آقایان رسانیدم که مسافرت او بخارج بهیچوجه در این زمینه نبوده است که اختیاری داده اند منتشر کرده اند یعنی در باب نفت با در باب مسائل دیگر از هر قبیل جز مطلب مربوط به همین دستگاه رادیو که مدتی بود صحبت نواقض را میکردند جز این هیچ منظوری در این مسافرت از طرف دولت ملحوظ نبود و او هم فقط عکاس در هلند نبوده در انگلستان و فرانسه هم بوده برای اینکه اشیاء مختلف برای رادیو لازم بوده است جزئیاتی داشته است که در اینجا باید جستجو بشود و مخصوصاً بيك دستگاه فرستنده موج متوسط لازم بوده که اساساً بيك دستگاه اساسی است که ایران لازم دارد برای جستجوی این موضوع بوده است که بلند رفته است زیرا که بيك دستگاه موج متوسط موجود بوده است در لندن این را ما اطلاع داشتیم در هر حال راجع بنفت بهیچوجه اجازه نداشته است و بنده مجدداً تکرار میکنم و آقایان هم باید تصدیق فرمایند که چینه ای هم نداشته است که با اجازه داده شود اصلاح موردی نداشته است که او برود صحبت کند (دکتر بقائی - چرا بازخواست نکردید اگر اجازه نداشته؟) وقتی که آمد البته توضیح خواسته شد
(دکتر بقائی - آنهم گفت دستور خودتان بوده)
 وقتی من میگویم دستور نداشته است (دکتر بقائی - پس چرا بازخواست نکردید؟ چرا برش نمیدارید؟)
(مکی - زورشان نمیرسد) (ژنک رئیس) هر کس میتواند شخصاً هر اظهاری را بکند ممکن است بيك نفر مأموریتی داشته باشد و خارج ولی زندگی شخصی هم دارد این بدولت چه مربوط است ممکن است با روزنامه ای هم صحبت بکند یا اشخاص متفرقه هم صحبت بکند مگر دولت مسئول زندگی یا حرفهای شخصی کسی هم هست؟ (دکتر بقائی - راجع بنفت بله آقای منصور این سفسطه را نفرمائید) او وقتی آمد اظهاراتی کرد مبنی بر اینکه داخل این موضوع نشده است اگر هم حرفی زده است شخصی بوده است هرایرانی که خارج از مملکت برود سؤال میکنند ازش راجع باوضاع مملکت، در مسائلی که هست این چیز همی نیست چیز مهم این است که دولت این نظر را داشته یا اینکه با اجازه داده یا اینکه باین اظهارات ترتیب اثر داده، هیچکدام اینها نبوده همین اندازه بنده

اکتفا بکنم
دکتر بقائی - نا سزاهائی که در رادیو برن برن فحش میداد با هیحضرت فقید و با هیحضرت فعلی (ژنک رئیس)
رئیس - آقای دکتر بقائی شما کسؤال نکرده اید
دکتر بقائی - آقا من سؤال نکرده ام ولی این فحش ها راهمه شنیده ایم، این کسی است که هزار توهین بشاه مملکت و مقام سلطنت کرد، این فحش ها را تمام شنیده ایم (امامی - غلط کرد) (ژنک رئیس) ولی باید از سر کار برداشته شود این همان کسی است که پشت رادیوی برن گفت هاقبت کرک زاده کرک شود حالا رئیس تبلیغات ماست
نورالدین امامی - (خطاب با آقای نخست وزیر) شاهرخ آدم خوبی است اما این ماه رمضان بيك رئیس تبلیغات مسلمان برای ما بگذارند
نخست وزیر - آقای رئیس بنده خاطر تانرا مسبق کرده بودم ک ساعت ۱۱ کار فوری دارم، اگر توضیحاتی دارند فرمایند
مکی - دستور انگلیس ها است که باید شاهرخ رئیس تبلیغات باشد
رئیس - شما تذکر میدهم (ژنک رئیس) آقای دکتر شایگان فرمائید
دکتر شایگان - بنده میل ندارم بيك مطالبی را باصراحه عرض کنم (دکتر بقائی - نه آقا باصراحه فرمایند چرا میل ندارید؟) این شخص بزرگترین خیانتکارا بملت ایران کرده است (صحیح است) این شخصی است که باید دهانش را خرد کرد این همان کسی است که شعر سعدی را خواند که همه شنیدیم گفت: هاقبت کرک زاده کرک شود (صحیح است) اینها را که نباید بهیچ وجه ابقا کرد (صحیح است) (دکتر بقائی - پاداش خیانت های اوست) بنده عرض این است که بیاید که بيك هیچتین شخصی طرف حمایت دولت واقع می شود؟ آقایان چشمو گوشتان را باز کنید چه میگوید؟ چرا؟ (دکتر بقائی - پاداش خیانت هایش است) چرا این شخص طرف حمایت واقع میشود؟ دنبال این چرا بروید، میدانید چرا؟ رادیو را صبح ها باز کنید آنچه اخباری که راجع بنفت بشور ملت ایران است با آب و تاب بیان میکنند مزدش را میگیرد و از این بالاتر هاهم خواهد گرفت بنده عرض این است که این بیچاره هائی که خیال کرده اند اینجا عدل نوشیروان است، برای من اسناد فرستاده اند راجع بخلافکاری ها و کثافتکاریهای این شخص، چه اشعاصی را استخدام کرده است، تلفن اداره را برداشته برده است منزلش اموال دولتی را برده خانه اش که هر يك از اینها کافی است که او را محکوم بکنند بزندان

اما این بدبختها در اشتباه هستند، این کار هائی که کرده است، این پولهاى که از جاهای معین میگيرد، این پولهاى که همه اطلاع دارند بطور محرمانه گرفته میشود این پولهاى که از محل هائی بطور محرمانه باو داده میشود که همه اینجا شکایت دارند همه بخاطر آن منظور اصلی است و بنده هم برای آن منظور اصلی است که بجناب آقای نخست وزیر میخواهم بگویم ملتى که میخواهد آزادانه در باب یکى از اهم مسائلش اظهار نظر بکند باید کسی که این مسائلى که مردم ایران میگویند باید بر عرض سایر مردم ایران برساند بایستى بگوش مردم دنیا برساند این باید يك کسی باشد که ایرانیست مسلم باشد، این يك کسی باشد که واقعا عرق اسلامى و عرق ملی داشته باشد (صحیح است) نه این که يك کسی باشد که مامور باشد از طرف بیگانگان و اخبار را آنطور که میخواهد جرح و تعدیل بکند و منتشر بکند، بقدرى اخباریکه منتشر میکند مضحک است، غالباً بیانات وزراء را ذکر میکند نظر باینکه بیانات آقایان نمایندگان مصلحتش نبوده ذکر نمیکند هر مستعمی تمجیب میکند که این جواب سؤال از کجا آمده است؟ این وضع

این شخص است آن مقدمه را بنده عرض کردم چون جناب آقای نخست وزیر عجله دارند بنده دیگر بجزئیات مسائل نمى پردازم آن مسائل هم همه هست، تمام استادش پیش بنده موجود است يك کمیسیونى تشکیل بنهید بنده این استاد را ذکر میکنم، این اشخاص که این آقا استخدام کرده ذکر می کنم این پاداش هائی که داده است ذکر میکنم، این وجوهی که بایستى بمنافع ملت خرج شود ماهی بیست هزار تومان میدهند دست این آدم بنده ذکر میکنم چون آقای نخست وزیر عجله دارند بنده چیزی عرض نمی کنم ولی میخواهم وای بحال ملتى که مامورین او مامور آن ملت و آن دولت نباشد یعنی زمین را طوری فراهم کرده باشند که يك دولتی که اکثریت در مجلس داشته باشد، دولتی که شاه پشتیبان درست این دولت قدرت این را نداشته باشد یکچنین شخصی را از دستش بردارند **یکی از نمایندگان** - بر میدارند

دکتر بقائی - نمیتوانند بردارند، جاسوس انگلیس ها است، بر نمیدارند این پاداش نفع هائی است که بخانواره سلطنتى داده، نمیتوانند بردارند باید رئیس تبلیغات باشد، هزار توهین بمقدسات ملی

کرده باید ثابت باشد (زنك رئیس)

رئیس - آقای دکتر بقائی ساکت باشید **دکتر بقائی** - باو بگوئید پشت را در پوساكت باشد آقای رئیس

رئیس - بسیار خوب شما هم باید نظم مجلس را رعایت کنید مجلس جای بحث و استدلال است داد و فریاد چه فایده دارد باید از راه مجلس وارد شد آقایان اگر موافقت اقدام کنند، الان نمایندگان اکثریت شان بنویسند بنده بنجدقیقه بلندش میکنم

دکتر بقائی - کسی زورش نمیرسد جاسوس انگلیس ها است.

رئیس - آقایان نمایندگان بنویسید بنده الان بنجدقیقه بلندش میکنم، داد و فریاد که راهش نیست.

۶- تعیین موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه
رئیس چیز دیگری در دستور نداریم روز یکشنبه

آینده هم روز دوم ماه رمضان است ساعت نه صبح مجلس خواهد بود دستور بودجه مجلس

(بنجاه دقیقه قبل از ظهر مجلس ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت